

**Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ
Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság**

✉ 1095 Budapest, Mester u. 81.
☎ 1/456-3010; Fax: 1/215-6858
e-mail: oevi@oai.hu

Élelmiszerek által közvetített megbetegedések alakulása 2010-ben

A 2010. évben bejelentett élelmiszer eredetű megbetegedések kivizsgálását az élelmiszerláncban, és az események nyilvántartását „Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről” szóló 2008. évi XLVI. törvény felhatalmazása alapján végezi az MgSzH. A kivizsgálások szakmai háttérét az MgSzH Központ élelmiszerlánc-biztonsági elnökhelyettesének 2008-ban kiadott, „az élelmiszer közvetítette megbetegedések és azok gyanújának vizsgálatához az élelmiszerláncban” című útmutatója biztosította. A kivizsgálás és felderítés hatékonyságát meghatározza az esemény kezdetéhez képest mielőbbi, gyors bejelentés, melyek döntő része az ÁNTSZ-től érkezett.

A 2010. évben bejelentett események adatait az alábbi táblázatban foglaltuk össze. A bejelentett események nem mindegyike bizonyult élelmiszer eredetűnek, ebből adódik a bejelentett és nyilvántartott adatok eltérése.

Bejelentett- és nyilvántartott élelmiszer eredetű események és megbetegedések száma, 2008- 2010.

év	B e j e l e n t e t t			N y i l v á n t a r t o t t			
	Esemény	Beteg	Kórházban ápol	Esemény	Beteg	Kórházban ápol	Meghalt
	s z á m a						
2008.	83	2265	175	67	1811	164	2
2009.	79	1124	89	50	1035	75	1
2010.	106	2416	109	43	1409	78	0

A nyilvántartott adatok az élelmiszerláncban (élelmiszeripar, élelmiszer-kereskedelem, étkeztetés-vendéglátás) előállított és forgalomba hozott élelmiszerek közvetítette megbetegedéseket mutatják. Háztartásban készült ételek fogyasztását követő megbetegedések a nyilvántartásunkban nem szerepelnek, azok vizsgálatára az MgSzH nem jogosult.

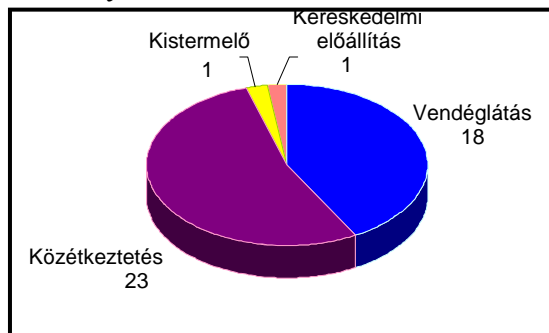
A 2010-ben nyilvántartott események száma alacsonyabb, mint 2009-ben (43:50), a betegszám és a kórházi ápoltak száma azonban magasabb (betegszám: 1409:1035; kórházi ápoltak: 78:75).

A betegek és a kórházban ápoltak számának aránya (5,5 %) arra utal, hogy a megbetegedések kevésbé voltak súlyos lefolyásúak, mint az előző évben (2009-ben: 7,2 %). Halálos kimenetelű esemény nem történt.

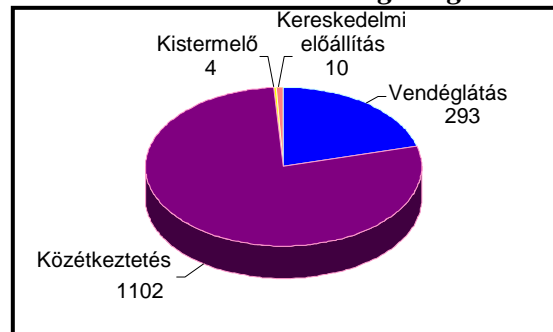
A 2009. évi adatokhoz viszonyítva lényegesen **több volt a tömeges** – 29-nél magasabb betegszámú - **esemény** (2010-ben 16, 2009-ben 7), és a megbetegedettek száma is (2010-ben 1148, 2009-ben 623).

Az események és megbetegedettek megoszlása a megbetegedést okozó étel származási helye szerint, 2010.

Események

Megebtegedések

A 2009. évhez hasonlóan 2010-ben is a **közétkeztetésben történt a legtöbb esemény, de az összes eseményhez képest emelkedett arányban** (2010-ben 53,5 %, 2009-ben 44 %). Az eseményekhez tartozó betegszám is kimagasló (2010-ben: 1102, 2009-ben: 841). Az összes beteg 78,2 %-a betegedett meg közétkeztetésben készített étel fogyasztását követően. A betegek 5,0 %-a került kórházba.

A közétkeztetési események **69,5 %-a** az iskolai-óvodai étkeztetést érintette, ahol 906 gyermek betegedett meg, közülük 42 kórházba került.

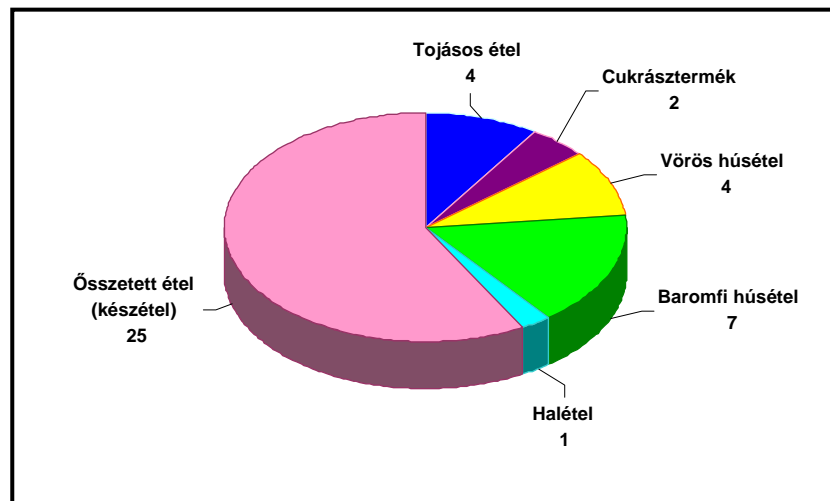
Az események 41,9 %-át vendéglátásban készült étel közvetítette, 2009-ben ez az arány 34 % volt. A szektorból kikerült betegek száma emelkedett (2010-ben 293; 2009-ben 104), a kórházi ápolási arány (19,2 %) viszont kedvezőbb volt, a 2009-ben számított adathoz képest (25 %). Jellemző, hogy a vendéglátóiparból eredő eseményeket maguk a betegek jelentik be. Az ilyen események csak akkor kerülnek nyilvántartásunkba, ha a beteg orvosi igazolást mutat be a tünetek és az élelmiszer fogyasztás közötti összefüggésről, vagy annak hiányában ezt az ÁNTSZ megerősíti.

Engedéllyel rendelkező kereskedelmi helyen előállított disznósajt fogyasztása 10 fő súlyos megbetegedéséhez vezetett, 8 beteg kórházba került. A laboratóriumi élelmiszer vizsgálatok Salmonella pozitív eredményei igazolták a megbetegedések élelmiszer eredetét. A létesítmény működése azonnali hatállyal felfüggesztésre került. A súlyos lefolyás miatt a termékek forgalomból való visszahívására a fogyasztók sajtón keresztüli tájékoztatása is megtörtént.

2010-ben **élelmiszeriparban előállított élelmiszer** fogyasztására visszavezetett esemény nem történt. (2009-ben és 2008-ban is 3-3 ilyen esemény volt.)

Kistermelői élelmiszer fogyasztás 1 eseménynél játszott szerepet megbetegedés kialakulásában. Vásárban árusított **bácskai hurkától** 4 személy szalmonellozisban betegedett meg.

Az események csoportosítása közvetítő élelmiszer szerint, 2010.

A 2010. évi nyilvántartásunkban **nem volt olyan élelmiszer- vagy ételcsoport, melynek kiemelését megbetegedést közvetítő gyakorisága indokolná**, legtöbb eseményben valamilyen konyhai készétel szerepelt.

A **tojás** fertőzést közvetítő szerepe 4 esetben merült fel, ez megegyezik a 2009-ben regisztrált tojás-események számával. Kiemelkedő tojás-esemény volt egy tömeges méretű Salmonella-megbetegedés, amely máglyarakás fogyasztását követően alakult ki egy gyermekotthonban. A vizsgálat során a tojás, mint fertőző forrás egyértelmű bizonyítást nyert. A gyors nyomon követési vizsgálattal a fertőzés eredetének feltárása, a fertőzött baromfiállománnyal kapcsolatos járványügyi intézkedések újabb tömeges megbetegedéseket előztek meg.

Az élelmiszer eredetű események 37 %-át Salmonella baktériumok okozták. Hasonlóan a 2009. évhez, az élelmiszerekből laboratóriumi vizsgálattal kimutatott kóroki tényezők közül 2010-ben is kiemelkedő (az események 16 %-a) volt a **magas mikrobaszám és a feltételes kórokozók** jelenléte. Az ételekben nagymértékben elszaporodott szennyező mikrobák, ill. feltételes kórokozók 4 tömeges esemény (386 megbetegedés) kialakulásában játszottak szerepet. Jelenlétük az ételkészítés környezetének nem megfelelőségére, rossz higiéniájára, esetleg hibás technológiára (pl. elhúzódozó tálalás, tálalókonyhai hőntartás hiánya stb.) utal. Az események 33 %-ában a betegséget kiváltó mikrobák az étel elkészítését követően, utólag kerültek a késztermékekbe, amikor a fogyasztás előtt már nem következett további mikrobaölő hatású konyhatechnológiai művelet.

Az élelmiszer eredetű megbetegedések felderítő vizsgálatait követően összesen **8.154.894.-Ft bírság** kiszabására került sor.

A megbetegedés közvetítésével gyanúsított élelmiszer-tétel zárolására 6, élelmiszer előállító létesítmény működésének felfüggesztésére 2 esemény kapcsán került sor.

Összefoglalva, a 2010. évi adatokból megállapítható, hogy az élelmiszer eredetű megbetegedési **események száma csökkent** az előző évihez képest, bár az események kapcsán a megbetegedettek száma emelkedett. Legtöbb élelmiszer eredetű megbetegedés a közétkeztetésben fordult elő, melyek kialakulása az élelmiszer-higiénés szabályok betartásával megelőzhető.